

H E L I O S

a napmegfigyelők rovata

Aktiv napfoltcsoport 1979. februárjában

Amatőrcsillagász barátaimtól mindeddig egyetlen észlelést sem kaptam, így kizárólag saját észleléseimre vagyok utalva. Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy észlelési helyem - Nyiregyháza - környékén viszonylag magas a napsütötte órák száma, évi átlagot tekintve. Ettől függetlenül előfordulhat, hogy az ország más területein derült idő van, amikor nálam sűrű felhőzet borítja az égboltot. Sokkal gazdagabb is lehetne feldolgozásom, ha segítségemre lennétek.

A februári naptevékenység: Az első észlelésre alkalmas nap február 20. volt. A nyiregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskola 300/2100-as reflektorával észleltem. A Nap É-i félgömbjén, a GM közelében egy fejlett foltcsoport volt látható. /Lásd:ábrák/ A csoporton belül sok apró folt és pórus is megfigyelhető. A vezető folt U-ja és PU-ja vékony nyulványokat fejleszt a szomszédságában lévő foltok felé. Ezt a nyulványképződési folyamatot a későbbi időpontokban készült rajzokon is szépen nyomon lehet követni. Azt hiszem nem túlzok akkor, amikor azt állítom, hogy ez a jelenség a napfoltcsoportokon belüli mágneses összetartozás legszemléletesebb bizonyítéka. Közben a vezető folt összeolvadását is megfigyelhetjük a közelében található folttal. Ebben az esetben csak a két folt PU-jának összeolvadásáról van szó. A következő f folt egy kissé az egyenlítő felé orientálódott, heliografikus szélességét tekintve. Belső szerkezete és alakja alig változott a csoport egészéhez viszonyítva. A vezető p folt átalakulása annál hevesebb volt és sok érdekes formával és jelenséggel lepett meg.

02-21. UT: 9-40-kor a vezető folt U-ja körül Secchi-gyűrű jelenséget figyeltem meg. A gyűrű azonban nem volt

teljes, csak K-i irányban határolta a magot két keskeny szelvény. Ez időtájt a vezető folt PU-jának szállás szerkezetét is jól ki lehetett venni.

02-22. UT:10-30. A vezető folt belső strukturája meglepően bonyolult. Az eredeti U kettéosztódott és É-D irányban megnyúlt. Az osztódás során keletkezett kis szegmentet ábránkon jól meg lehet figyelni. Tőle K-re a PU-n belül még négy szekunder magvacskából álló csoportot is megfigyelhettünk, amely hidjelenséggel társult. A K-i irányú kettős PU-nyúlvány ágai összeolvadtak és kis magok láncolata képződött benne. A PU-ban É-felől egy görbe ívű befűződést is észrevehetünk, ami később a folt kettéválásához vezetett. Nem tartom kizártnak, hogy a foltosztódásnak természetes és általános lefolyását sikerült megfigyelni, egy olyan folyamatnak a fázisait, amely még a kevéssé felderített jelenségek közé tartozik.

Eközben a kísérő folt alakja is módosult kissé. Citrom vagy narancs cikkre emlékeztető alakot öltött és a magaktivitás jelei is megfigyelhetők.

02-23. UT:13-10. A vezető folt kettéosztódása befejeződött. A hosszúkás alakú mag is elfordult tengelye körül 90 fokban és most már a csoport K-Ny-i hossz tengelyében helyezkedik el. A társfolt belsejében újabb magvak képződtek.

02-24. UT:9-55. Vezető foltunk U-ja szegmentált, azaz feldarabolódott. A K-i irányba kiinduló PU hid is feldarabolódott, mégpedig oly módon, hogy mindenegy kis PU terület egy-egy kis magocskát ölel körül.

A napperem közelében kibontakozott a csoport pompás, fáklyamezeje, granulált és filamentszálás szerkezettel. Ezzel megkezdődött a csoport életének utolsó fázisa, a felbomlás.

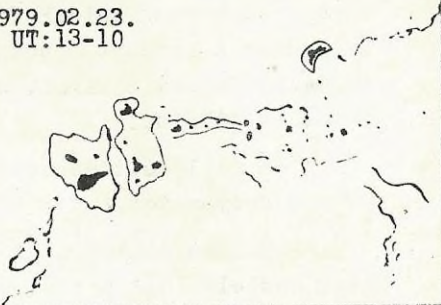
02.26. UT:13-20. Reggel még megfigyelhettem két-három kísérőfoltot a fényes fáklyamezőben. Délután már csak a fáklyamező volt látható, amely a foltot uszályként követte, a csoport teljességében befordult a nap Ny-i peremén.

Fejlett napfoltcsoport 1979. februárjában

1979.02.20.
UT:10-20

1979.02.23.
UT:13-10

1979.02.20.
UT:12-40

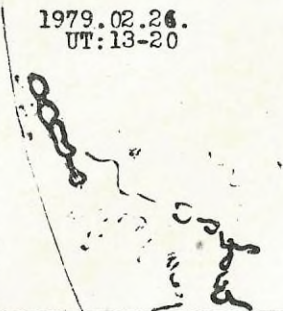
1979.02.24.
UT: 9-55

1979.02.21.
UT: 9-40

1979.02.26.
UT:13-20

1979.02.22.
UT:10-30

Vizuális észlelés!

Műszer : 300/2100 RFL.
N : 100 X;

Szűrő : 2 MOM4 + 1 MOM6

Agócs László
Nyiregyháza

Remélhetőleg 13,5 nap múlva újra találkozunk vele a K-i peremen, amikor is a Nap tengelyforgása következtében újra a napkorong felénk forduló félgömbjére ér. Valószínű, hogy csak a csoport lepusztult maradványait, vagy egy pórusmezőt fogunk találni, de annak sem lepődnék meg, ha egy rotációt túlélne.

A mellékelt ábrasarozaton nyomonkövethetjük az imént vázolt folyamatot.

Minden napészlelőt kérek, hogy az 1979.január-február havi észleléseket pótlólag juttassa el hozzám, hogy anyagunk teljes legyen. /Cimem megváltozott, itt új címet közlöm, várva leveleiteket./

Agócs László
Nyiregyháza
Pf:166.
4401